

Cauza 307/84

Comisia Comunităților Europene

împotriva

Republicii Franceze

„Condiția cetățeniei pentru numirea și titularizarea pe posturile permanente de asistent medical”

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 3 IUNIE 1986*

În cauza 307/84,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de consilierul său juridic, domnul Joseph Griesmar, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui Georges Kremlis, membru al Serviciului juridic al Comisiei, clădirea Jean Monnet, Kirchberg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Franceze, reprezentată de domnul Gilbert Guillaume, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Franței, 9, boulevard Prince Henri,

pârâtă,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii de către Republica Franceză a obligațiilor care îi revin în temeiul Tratatului CEE, întrucât a impus condiția deținerii cetățeniei franceze pentru numirea și titularizarea în posturile permanente de asistent medical în spitalele publice,

CURTEA,

constituită din domnii Mackenzie Stuart, președinte, T. Koopmans, U. Everling și R. Joliet, președinți de cameră, G. Bosco, Y. Galmot și C. Kakouris, judecători,

avocat general: domnul G. F. Mancini,

grefier: doamna D. Louterman, administrator,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 15 aprilie 1986,

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

I Prin cererea depusă la grefa Curții la 21 decembrie 1984, Comisia Comunităților Europene a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune în constatarea neîndeplinirii de

---

* Limba de procedură: franceza.

către Republica Franceză a obligațiilor ce îi revin în temeiul articolului 48 din Tratatul CEE, prin impunerea condiției deținerii cetățeniei franceze pentru numirea și titularizarea pe posturile permanente de asistent medical în spitalele publice.

2 Codul francez al sănătății publice stabilește, la articolele L 792 și următoarele, „statutul general al personalului din instituțiile spitalicești publice și din anumite instituții cu caracter social”. În conformitate cu articolul L 792, acest statut „se aplică angajaților titulari pe un post permanent în instituțiile spitalicești publice, azilurile de bătrâni publice, casele de bătrâni publice, cu excepția celor care sunt atașate Biroului de ajutor social din Paris, în instituțiile dependente de serviciile departamentale de ajutor social pentru copii, instituțiile cu caracter public pentru minorii inadaptați, altele decât instituțiile naționale și instituțiile de învățământ sau de educare supravegheate”. Printre dispozițiile din acest statut se numără articolul 809, care prevede că „nicio persoană nu poate fi numită pe un post în cadrul instituțiilor menționate la articolul L 792: (1) dacă nu deține cetățenia franceză [...]”.

3 Considerând că, în ceea ce privește posturile de asistent medical sau practician stomatolog, condiția cetățeniei este contrară dispozițiilor articolului 48 alineatul (2) din tratat și că aceste locuri de muncă intră sub incidența alineatului (4) al aceluiași articol, Comisia i-a adresat guvernului francez, la 1 decembrie 1982, o scrisoare prin care îi solicita să își prezinte observațiile. Întrucât nu a primit niciun răspuns, la 23 martie 1984 Comisia a emis un aviz motivat care subliniază că, prin impunerea condiției cetățeniei pentru numirea sau titularizarea pe posturile permanente, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul tratatului.

4 Republica Franceză nu a răspuns la acest aviz motivat. Cu toate acestea, prin Decretul din 24 februarie 1984, aceasta a eliminat condiția deținerii cetățeniei pentru posturile permanente de practicieni stomatologi în spitalele publice. Întrucât această condiție a fost menținută, în schimb, pentru numirea și titularizarea pe posturile permanente de asistent medical în spitalele publice, Comisia a introdus prezenta acțiune.

5 Făcând trimitere la jurisprudența Curții, Comisia subliniază, în primul rând, că excepția de la articolul 48 alineatul (4) din tratat trebuie să fie interpretată în sens restrictiv. Criteriul care permite să se stabilească dacă este vorba de un loc de muncă în administrația publică este un criteriu funcțional, ținând seama de atribuțiile pe care le implică locul de muncă respectiv: excepția de la articolul 48 alineatul (4) din tratat se aplică numai locurilor de muncă având un raport direct cu activitățile specifice ale administrației publice, în măsura în care aceasta este investită cu exercitarea puterii publice și a răspunderii pentru protejarea intereselor generale ale statului. Comisia concluzionează că, în conformitate cu jurisprudența Curții, posturile de asistent medical în spitalele publice nu fac obiectul articolului 48 alineatul (4) din tratat și, prin urmare, trebuie să permită fără discriminare accesul resortisanților altor state membre.

6 Comisia consideră că particularitățile funcției publice franceze (principiul unității, regimul statutar etc.) nu justifică o soluție diferită: aceste particularități nu sunt de natură să împiedice numirea resortisanților altor state membre pe posturi permanente de asistent medical. Cu toate acestea, Comisia recunoaște că un străin titularizat pe un astfel de post permanent nu va putea fi promovat ulterior în administrația publică, în sensul tratatului, și că astfel se pune în discuție principiul carierei. Aceasta susține că faptul de a refuza resortisanților altor state membre accesul la posturile permanente avute în vedere în speță, pe motiv că acești resortisanți nu vor putea fi ulterior promovați în anumite posturi, ar duce la crearea unei discriminări și mai grave în detrimentul acestora.

7 Guvernul francez consideră, în primul rând, că excepția de la articolul 48 alineatul (4) din tratat privește toate locurile de muncă din cadrul administrației publice, nu numai pe unele

dintre acestea. Din comparația între articolul 48 alineatul (4) din tratat și articolul 55 din tratat rezultă că prima dintre aceste dispoziții folosește un criteriu instituțional, deci nu un criteriu funcțional.

8 Guvernul francez declară, în această privință, că principiile organizării și funcționării interne a funcției publice franceze nu le permite resortisanților celorlalte state membre accesul la aceasta. Guvernul subliniază că funcționarii lucrează în serviciul public și că activitatea acestora nu se poate compara cu cea a salariatului din sectorul privat. O serie de norme (principiul unității funcției publice, regimul statutar de drept public etc.) urmăresc în special să facă din administrația publică un instrument adaptat realizării interesului general. Criteriul preconizat de Comisie pentru aplicarea articolului 48 alineatul (4) din tratat ar aduce atingere în special principiului carierei, care este unul din principiile fundamentale ale funcției publice franceze: un resortisant al unui alt stat membru care accede la funcția publică nu poate fi promovat, în niciun caz, pe posturi în administrația publică, în sensul tratatului. Prin urmare, există două tipuri de cariere: pe de o parte, cea urmată de resortisanții celorlalte state membre și, pe de altă parte, cea deschisă cetățenilor francezi, care pot fi promovați pe orice post.

Deleted: nici u

9 Guvernul francez consideră, în al doilea rând că, indiferent de situație, articolul 48 din tratat nu impune condiția ca lucrătorii resortisanți ai altor state membre să poată deveni angajați titulari. Este suficient ca aceștia să aibă posibilitatea, cum este cazul în Franța, să ocupe un post pe bază de contract în spitale publice. Ca răspuns la o întrebare adresată Curții în ședință, guvernul francez a prezentat statistici din care reiese că, la 31 decembrie 1983, instituțiile spitalicești publice franceze aveau ca angajați 89 000 de asistenți medicali, dintre care 86 000 în calitate angajați titulari și 3 000 pe bază de contract. Dintre aceștia din urmă, mai puțin de 5% erau resortisanți ai altor state membre.

10 Prima întrebare adresată în prezenta acțiune este dacă posturile de asistent medical în spitalele publice trebuie să fie considerate posturi în administrația publică, cărora nu li se aplică principiul nediscriminării prevăzut la articolul 48 alineatul (2) din tratat, în temeiul articolului 48 alineatul (4).

11 În primul rând, trebuie amintit în această privință că, în conformitate cu hotărârea din 12 februarie 1974 (Sotgiu împotriva Deutsche Bundespost, 152/73, Rec. p. 163), sfera de aplicare a excepției prevăzute la articolul 48 alineatul (4) din tratat nu poate fi stabilită în funcție de încadrarea raportului juridic dintre lucrător și administrația care îl angajează și că „întrucât, în absența vreunei deosebiri în dispoziția citată, nu este necesar să se clarifice dacă un lucrător este încadrat în calitate de muncitor, angajat sau funcționar, cu atât mai puțin dacă raportul de muncă intră sub incidența dreptului public sau a dreptului privat, întrucât aceste încadrări juridice diferă în funcție de legile naționale și, prin urmare, nu pot oferi un criteriu de interpretare corespunzător cerințelor de drept comunitar”. Accesul la anumite posturi nu poate fi restrâns din cauză că, într-un anumit stat membru, persoanele numite pe aceste posturi se află sub un regim statutar care implică o titularizare. Faptul de a condiționa aplicarea articolului 48 alineatul (4) din tratat de natura juridică a raportului dintre agent și administrație dau, în fapt, statelor membre posibilitatea de a extinde după voia lor numărul posturilor care intră sub incidența excepției prevăzute de această dispoziție.

12 În special în hotărârea din 17 decembrie 1980 (Comisia împotriva Regatului Belgiei, 149/79, Rec. p. 3881), s-a arătat că pentru a stabili dacă anumite posturi sunt locuri de muncă în administrația publică în sensul articolului 48 alineatul (4) din tratat, este necesar să se verifice „dacă locurile de muncă respective sunt sau nu caracteristice pentru activitățile specifice ale administrației publice, în măsura în care aceasta este investită cu exercitarea puterii publice și a responsabilității pentru protejarea intereselor generale ale statului”. După cum a declarat Curtea în respectiva hotărâre, această interpretare, conform căreia criteriul de

aplicare a articolului 48 alineatul (4) din tratat trebuie să fie funcțional și să țină seama de natura sarcinilor și a responsabilităților pe care le implică postul, este necesar să se evite în același timp ca „efectul util și domeniul de aplicare al dispozițiilor tratatului referitoare la libera circulație a lucrătorilor și la egalitatea de tratament pentru resortisanții tuturor statelor membre să fie limitate prin interpretări ale noțiunii de administrație publică, decurgând numai din dreptul național și care împiedică aplicarea normelor comunitare.”

13 În cele din urmă, din hotărârea din 26 mai 1982, (Comisia împotriva Regatului Belgiei, 149/79, Rec. p. 1845) rezultă că, având în vedere natura funcțiilor și a responsabilităților pe care le implică, posturile de asistent medical în spitalele publice nu constituie locuri de muncă în administrația publică, în sensul articolului 48 alineatul (4) din tratat.

14 Cea de-a doua întrebare adresată în prezenta acțiune este dacă dispoziția contestată din Codul francez al sănătății publice conține o discriminare interzisă prin articolul 48 alineatul (2) din tratat.

15 Guvernul francez a susținut, în această privință, că accesul la ocupația de asistent medical în spitalele publice nu se subordonează niciunei condiții de cetățenie și că aceste posturi sunt disponibile pentru resortisanții altor state membre, atunci când este vorba despre recrutarea personalului contractual, deci nu a unor agenți titulari.

16 Acest argument trebuie să fie respins, întrucât statul membru pârât nu a stabilit dacă toate posturile de asistent medical disponibile în spitalele publice sunt accesibile și resortisanților altor state membre și dacă, la recrutare, aceștia beneficiau de un regim care implica, în afară de posibilitatea de a promova în administrația publică, în sensul tratatului, avantaje și garanții echivalente în toate privințele cu cele rezultând din statutul de agent titular, care este rezervat cetățenilor francezi.

17 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că, rezervând cetățenilor săi numirea și titularizarea în posturi permanente de asistent medical în spitalele publice, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 48 din tratat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

18 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Franceză a căzut în pretenții, aceasta trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

1) Rezervând cetățenilor săi numirea și titularizarea pe posturile permanente de asistent medical în spitalele publice, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 48 din Tratatul CEE.

2) Obligă Republica Franceză la plata cheltuielilor de judecată.

Mackenzie	Smart	Koopmans	Everling
Joliet	Bosco	Galmot	Kakouris

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 3 iunie 1986.

Grefier

P. Heim

Președinte

A. J. Mackenzie Stuart